

Рашчешљани стихови – Зорица Тујанић

ПОЕМА О ТОБОГАНУ ЗА МРАВЕ

Мајци

Некада давно, тамнопута девојчица је направила
Тобоган за мраве с којег су многи
покушали да спусте понеки сан,
али само је она могла да их оживи
радећи вредније од свих —
и мрава и њих, а онда су кроз „бљесак“
неки ослепели, а неки прогледали...

Ја сам се зарекла да ћу оћутати сав тај бол
налакћен на та четири прозора
кроз која су ме миловали листови
тек процвале липе.

У међувремену си обећао да ћеш вратити време
и обући одело Супермена.
Остала сам да верујем
у давно заборављену бајку,
која и даље лежи под свим тим рушевинама
за које није време да их откопавам.

Још увек верујем да ће Андерсен написати бајку
у неком следећем животу
и да ћу се у тој бајци родити поново златне косе.
Зато те заветујем рођени мој:

Не дај те мирисне липе!
Не дај их њима!
Кад већ ниси заборавио
тишину летњег распуста
и дугачка послеподнева.
Не дај нас!
Не дај на нас!
Кад већ ниси заратио с духовима,
осмехни се.
Нема везе што је слабо и мучно.
Љубав се отела,
сама лута пустињом живећи с тобом
и даље; ходајући с њим под руку
шумама нашим.

Одмара се љубав на клупи,
у дворишту – нашем сиротишту.
Што постаде кућа са неравним
зидовима резедо боје
на које се прибио украсни папир,
и гомила блиских лица урамљена
изнад трпезе и даље сведочи
да је иста та љубав вредела читаво богатство.
И радио чије копије продају у бесцење
али на њему више не свира Радио Југославија.

Лимени лустер на трему што га зањише ветар,
а свици обигравају око тањира –
цео је свемир љубави садржан у сликама
па нек су нам изгореле фотографије –
чувају их очи.

Тачно у 18 часова замирише кафа
из млинчића;
Мир на три степеника трема.
Деда што на трonoшцу дрема.
Не дај им!
Безумнима што за сваку Олују и Бљесак славе сузе;
Крв просуту баш с тог трема...
Не заборављај!
Опрости им јер рибе су посна храна.
Покушала сам па сам опростила
коров и прозоре без окна,
фотографије и књиге... мараме од свиле
и Косјенкине виле.

Само нисам мирис липа,
Ишчупаних из корена бачене у коров.
Нисам опростила и то што су те отргли
од мога ока они што се победи радују.
Безумне слуге вечито ће ходати оковане.

Они што су...
Од мог срца те нису умели...
А то што су те посекали њихова је немоћ,
а снага твоја.
Крхког старца пред кућом,
поред клупе на којој се Златокоса рађала
и спашавала, а у мојој коси мирисале липе и камилице.

Шуме наше слуњске... војнике у шљивику плаве.
Ко сад њих чува?
Како да се живот настави, кад болују свици?

Нек однесу све:
И свилене мараме,
И радио,
И бакину слику из партизана,
И ђедин прибор из Америке,
И кубуру из Великог рата,
И „Чаробни брег“ моје мајке,
Нек носе и „Златокосу“,
И ланчић отргнут с врата мале браће јасеновачке,
Нека носе, али нека ми не дирају липе
и плава јутра, замрзнуте прсте и скорене трепавице.
Ђошак из којег су кренули први кораци.
Могу ли се горки засладити
бомбонама из твоје реклице?
И коме ће пристајати шешир господина?
Нека односе, јер не краду што им треба
већ бол да нанесу.

Не дај им мири!
Моје даљине су мој пут;
међу сном си моја јава.
Кад год те пожелим могу те држати за руку.
Можеш ме повести у шуму
и вратити кад се уморе моји кораци.
Њихови су барјаци покрили живот,
а моја те љубав чува.
Јер страже су моје гране олистале,
мирисом липа запамћене
у непцима заувек понете;
па како да им опростим?
Како да заборавим,

кад срце памти бол,
Јер нема дом да му се врати.

Зато не дај!
Не дај њима те мирисне липе!
Не дај ту љубав нашу да се заборави...
Једном ће можда поново девојчица
у свом дворишту градити тобоган за мраве и знам,
сигурно знам, биће лепа као из бајке
са косом боје жита, а очи небеско плаве...

РАШЧЕШЉАНА НОЋ

Рашчешљавам ноћ.
Хор продаје невесту.
Радује се издах клупку одмотаном,
па се кроз нити чешља и провлачи.
Да ти кренем хтела бих...
Али далеко сам од твоје милости.
Далека сва да би ме у сну срео
или на бдењу ансамбла проклео.
Моје те срце заборавља
у Чаду безоточном —
ту се предаје стопалима
која ме одводе да починем
под прозором где сребри
Јесењина бреза.
Ту рашћешљавам ноћ.
Хор броји берберине и кројаче.

Пут су поплочали чежњивом пеном
у којој се маглине спуштају,
а ја призивам мисао –
да не будем ти далека
у мастилу покајања.
Ту где кочије пристижу,
Лакеј отвара врата секунданту.
Он одаје тајну грехом окајану
да Љубав скерлетна не погине,
већ у трептају оргуља
Вечности се пода и почине.

ВОЛЕЛА САМ ТВОЈУ РУСКУ ДУШУ

Волела сам те због младежа испод ока,
Због возова који целе ноћ клопарају,
делимично због колодвора на којима смо се чекали
а највише због Дијакових Подлугова...
Волела сам те због Мајаковског и облака
Због подземне железнице у Москви
кроз коју смо трчали у сретања,
а чини се највише због зимског сладоледа.
Волела сам те и због Турског марша,
додуше делимично због леве руке и рукописа;
песничке душе и Пушкина.

Због црвених перли на шињелу и Руског цара.
Волела сам те због пољупца у ноћи
негде између два и пет када је воз кренуо из

Казања и зауставио се у Иркутску.
Као да се тад погасила сва улична расвета
и свет због нас престао да дише на средини
Бајкалског језера.
Волела сам те због официрске шапке,
због ноћних дежурстава с којих су ти очи
изгледале сненије него иначе,
јер би целе ноћи причао звездама
да постоји једна која те најлуђе уме;
због снега на чизмама и кише.
Волела сам те и без разлога
и кад нисам требала да те волим.
Много сам те волела због различитих ствари
не знајући да су ти тренуци могли постати вечни
и онда када сам престала да те волим,
опет сам те волела.
Само да сам знала да и ти мене умеш
волети слично - не бих одустала.

САД ВОЉНО, ПУКОВНИЧЕ

Оцу

Војник си који је рекао збогом оружју
ходао бос по ватри и садио руже,
Титове руже.
У лице смрти гледао, оћутавши сваку бол.
Војник си који је носио звезде
у рукама нарамке дрва

младице да угреје и воду чисту,
да изданке своје напоји.
Витез си, чији су подвизи снагом надјачали
Олује, смирили молитвом немире,
осенчили зоне сигурне
да под Сунцем спавам.
На пучину гледам, галеб где слеће...
Морнар си што океанима кормилари;
на командном мосту звезде показује,
уместо оружја да се лати.

Под небом сад летиш.
Врата ти Анђео отворио,
а ти миран сан уснио.
Прерано, туго моја...
прерано.
Сад вољно, пуковниче мој
звездице да бројим по сећању
од суза слепа.
Са рамена широких, ордење
уместо груди небо да красе,
јер да су за овај бешћутан свет биле
са мношћом би још увек о вери зборио.
Сад вољно, звездо моја.
Корак да ти наслутим,
у сну још једном загрлим
лепо лице пољуби девојчица
над књигом заспала
у песми што за мене си је једном написао...

26. новембар 2021.

УСПУТНА

Успут ми је да свратим,
али ти се нисам упутила
само тако кажем
важност да ти не придам.
Успут ћу купити цвеће, кафу и сок,
јер би вино и бомбоњере биле више од случајности.
У Бресничкој је свечано само кад забели
и упале се уличне лампе, а у даљини акорди блуза.
Кванташ испод моста, и пруга.
Кад пређеш Лепенички мост,
па још нешто мање од километра
станује једна кућа без прозора.
Постоји много таквих успутних кућа
у којима је остало понешто и свечано и обично.
У њима смо сањали о кући са прозорима.
Кораке ти памтим док идем
да учим ходати без ослонца.
Ех кад би ме на раменима понео
као некад са Ремизе...
А овај снег што је поледио

проговара бојама твог гласа -
Добро се обуците и полако.
Не навраћам често.
Није ми успут,
нисам ти успут;
Да ми дођеш.
Да ти дођем.

Жудње су полумраку стране.
У ноћи се запетљала ужад,
па те у сновима преганам.
Желим а не могу да сањам;
Немој ништа да спремаш,
успут ми је да свратим.
Донећу ја ако нешто треба
Јел имате хлеба и с 'леба?
Само овај снег да окопни,
па да се на обалу вратим;
Тамо да тугујем
где туговати није ми страно.
Успут да станем
негде да се скрасим и останем
Док пепео не постанем.

МАЈЧИН БЛАГОСЛОВ

Песма за Василија

Не постоје победе, већ само љубав.
Ако стане под мизером,
Душа се бори и страда
– спасењу се надајућ верује.

Не постоје победе, већ љубав.
Ако стане над насладом;
смеша се богоугодно,
јер одраслији је онај

чије руке ишту да се воде
путевима опскурним.

Тако сам ја тебе водила,
тражећи светло
на местима где се љубав множила.

Тамо сам ја тебе родила;
Милошћу божијом окупана -
да будеш ми песма над песмама,
јер си ништа мање и ништа више
од оног што знам да Љубав је.

Не постоје победе кад
у искону Милост влада;
што бескрајна је сила
под којом оружје утихне
и огњу се отме.

Залудан је и омржај
што бумеранг га врати,
као клетву бачену, а ја молим -
Спаси Боже зла!

Постоји Љубав...
Пут је то којим сам те водила;
кроз нама борбе незнане и знане;
бирајућ цвеће мирисно и плаво
да нас благосиља и да се у псалмима волимо
оглушени сумњи.

Веруј у срцу и кад је највећа тмина,
у молитви спасење ћеш наћи јер,
Рођење и Живот тајна су и Свети дар.
Радуј се и кад је тешко,
Веруј у души и у срцу запевај!

12. мај 2022.

